

Reserves en Voorzieningen

Algemene informatie

De reservepositie van Ermelo bestaat uit het totaal van alle reserves en voorzieningen. De reservepositie is opgebouwd uit algemene reserves, (beklemde) bestemmingsreserves en voorzieningen. Reserves vallen onder het eigen vermogen van een gemeente. Voorzieningen worden gezien als vreemd vermogen. Ermelo kent sinds jaar en dag een ruime reservepositie. Wel zijn er in de afgelopen jaren besluiten door de raad genomen om de reserves in te zetten als dekkingsmiddel. In de Kadernota 2018 is de reservepositie is herijkt. Gevolg van dit alles is dat een behoorlijk deel van de huidige reservepositie vastligt en dat de reservepositie de komende jaren langzaam maar zeker gaat afnemen. Wel staan daar dan (nieuwe) voorzieningen in Ermelo tegenover.

Beleid met betrekking tot reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen vallen onder het budgetrecht van de raad. Dit betekent dat instellen, wijzigen, afroemen, opheffen, toevoegen en beschikken altijd door de raad geautoriseerd moet worden. Dit kan gebeuren bij de jaarlijkse meerjarenbegroting en/of de tussentijdse begrotingswijzigingen (voorjaar/najaarsrapportage) en/of de jaarstukken.

Ermelo's financiële beleid, vastgelegd in de Financiële Verordening (december 2023), bepaalt dat het college minimaal elke vier jaar een (bijgestelde) nota "Reserves en Voorzieningen" aan de raad voorlegt. Deze nota beschrijft doel, vorming en besteding van reserves en voorzieningen, gerelateerd aan het weerstandsvermogen. De raad stelt de nota vast en de actualiteit wordt jaarlijks getoetst bij de kadernota. In deze Meerjarenbegroting 2026–2030 zijn opgenomen een algemene toelichting met betrekking tot de meest actuele reservepositie van Ermelo, een overzicht van alle reserves en voorzieningen over de jaren 2027 tot en met 2030.

Reservepositie

Reservepositie in cijfers

Onderaan dit hoofdstuk zijn tabellen opgenomen die de reservepositie op basis van de meest actuele gegevens weergeven.

Conclusie

De reservepositie van Ermelo is goed. Een groot deel van de reservepositie ligt echter vast in de vorm van beklemd bestemmingsreserves en voorzieningen. Belangrijk is de omvang van de nog vrij te besteden reserves.

Toelichting op de reserves en voorzieningen

Algemene reserve (vrij besteedbaar)

De Algemene reserve (vrij besteedbaar) is een algemeen dekkingsmiddel en kan door de raad vrij ingezet worden. Deze reserve dient tevens voor de opvang van calamiteiten, (schade)vergoedingen en eventuele nadelige rekeningsaldi. Daarnaast is het een buffer voor de eerste opvang van onvoorziene zaken. Toch is het verstandig dat er altijd een bedrag in de Algemene reserve (vrij besteedbaar) beschikbaar is. In de Kadernota 2018 is bepaald dat voor deze reserve een ondergrens geldt ter grootte van € 5 mln.

Algemene risicoreserve

De Algemene risicoreserve is een algemeen dekkingsmiddel. Deze reserve is niet vrij besteedbaar en heeft als doel om de eerste financiële gevolgen op te kunnen vangen indien risico's zich daadwerkelijk voordoen. Basis hiervoor is de risico-inventarisatie in de meerjarenbegroting en de jaarstukken. In de Kadernota 2018 is bepaald dat de berekening van de omvang van deze reserve mede wordt bepaald door het ratio te bepalen op 1 (was 2).

Bestemmingsreserves

- Grondexploitatie
- Egalisatie meerjarenbegroting
- Onderwijshuisvesting

Beklemd bestemmingsreserves

- Reserve Duurzaamheid
- Reserve Nieuwbouw sportcentrum Calluna
- Reserve GVP
- Reserve Overig Verkeer & Vervoer
- Reserve Centrumontwikkeling
- Reserve Bouwen
- Reserve Sport
- Reserve HvG (gemeentehuis)
- Reserve Onderwijshuisvesting

De laatste acht reserves zijn zogenoemde dekkingsreserves. Zij dienen als dekking van de afschrijvingen van de bepaalde investering.

Ermelo kent momenteel de volgende beklemd bestemmingsreserves ter dekking van afschrijvingslasten:

Dekkingsreserve (bedragen x € 1.000)	Omvang reserve	Investing	Afschrijvings termijn	Totaal afschrijvingen	Toelichting (bedragen x € 1)
---	-------------------	-----------	--------------------------	--------------------------	---------------------------------

Reserve Nieuwbouw sportcomplex Calluna	16.917	16.917	diverse termijnen	16.917	Diverse termijnen, € 520.000 vanaf 2026
Reserve GVVP	4.172	4.172	20 jaar	4.172	Diverse termijnen, € 204.000 vanaf 2027
Reserve Overig Verkeer & Vervoer	6.440	6.440	20 jaar	6.389	Diverse termijnen en bedragen
Reserve Centrumontwikkeling	4.189	4.189	20 jaar	4.189	Diverse termijnen en bedragen
Reserve Bouwen	260	260	20 jaar	260	20 termijnen van € 13.000 m.i.v. 2024
Reserve Sport	113	113	15 jaar	95	15 termijnen van € 6.300 t.m. 2028
			20 jaar	18	20 termijnen van € 900 m.i.v. 2017
Reserve Huis van Gemeente	1.500	1.500	20 jaar	1.500	20 termijnen van € 75.000 m.i.v. 2024
Reserve Onderwijshuisvesting	Variabel	variabel	diverse termijnen	Variabel	Voor (toekomstige) afschrijvingslasten van onderwijshuisvesting. Jaarlijks een storting en vanaf 2026 onttrekking voor afschrijvingslasten.

Voorzieningen

Naast Algemene reserves en (beklemd) bestemmingsreserves heeft Ermelo 19 voorzieningen. Dit betreft voornamelijk voorzieningen in het kader van de meerjarenonderhoudsplannen gebouwen e.d. Daarnaast zijn er voorzieningen voor dubieuze debiteuren, pensioenverplichtingen (voormalige) wethouders, afvalstoffen, begraafplaats, boscompensatie en groot onderhoud wegen en verlichting.

Voorzieningen maken onderdeel uit van het vreemd vermogen. Het zijn feitelijk claims van derden. De bestemming kan ook niet zomaar gewijzigd worden. Voorzieningen worden gevormd wegens:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker, maar redelijkerwijs te schatten is.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.
- Van derden (niet zijnde een andere overheid) verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Onderstaand wordt de stand van de reserves en voorzieningen weergegeven:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2025 (31-12-2025)	Begroting 2027 (1-1-2027)	Begroting 2030 (31-12-2030)
Algemene reserves	14.699	17.695	12.313

Bestemmingsreserve	25.758	20.852	20.256
Beklemde bestemmingsreserves	32.860	33.423	32.976
Totaal reserves	73.317	71.970	65.545
Voorziening egalisatie onderhoud	1.226	1.126	1.044
Voorzieningen beklemde middelen van derden	11.420	11.500	9.527
Voorziening toekomstige verplichtingen, verliezen en risico's	5.761	5.411	4.103
Voorziening BBV artikel 63 lid 8	818	870	1.078
Totaal voorzieningen	19.225	18.907	15.752
Totaal reservepositie Ermelo	92.542	90.877	81.297

Stille reserves

Het kan voorkomen dat de boekwaarde van een activum lager is dan de daadwerkelijke economische waarde van dat activum. Bij herwaardering zou een herwaarderingsreserve ter grootte van het verschil tussen de boekwaarde en de actuele waarde ontstaan. Zonder herwaardering spreken wij van een stille reserve.

Een bijzondere categorie zijn de deelnemingen. Het betreft het aandelenbezit in onder andere de Bank Nederlandse Gemeenten. Deze aandelen zijn niet of slechts beperkt verhandelbaar. Omdat ze tegen verkrijgingswaarde zijn gewaardeerd, maar de intrinsieke waarde veel hoger ligt, behoren ze tot de categorie stille reserves.

Overzicht verloop reserves en voorzieningen

Omschrijving (bedragen x € 1)	2027			2028			stand 31-12-2030
	stand 01-01	onttrekkingen	toevoegingen	stand 01-01	onttrekkingen	toevoegingen	
Algemene Reserve							
Algemene reserve vrij besteedbaar	14.814.000	-4.784.000	9.000	10.039.000	-598.000		9.441.000
Algemene risicoreserve	2.881.000	-9.000		2.872.000			2.872.000
Totaal – Algemene Reserves	17.695.000	-4.793.000	9.000	12.911.000	-598.000	0	12.313.000
Bestemmingsreserve							
Bestemmingsreserve grondexploitatie	5.182.000	-9.000		5.173.000	-27.000		5.146.000
Bestemmingsreserve egalisatie MJB	877.000	-674.000	13.000	216.000	-285.000	69.000	0
Bestemmingsreserve MOP gebouwen	288.000			288.000			288.000
Bestemmingsreserve Investerings fysiek domein	2.523.000	-12.000		2.511.000	-336.000		2.175.000

Bestemmingsreserve Transitie sociaal domein	2.287.000	-709.000		1.578.000	-126.000		1.452.000
Bestemmingsreserve Transitie fysiek domein	0			0			0
Bestemmingsreserve Strategische investeringen vakantieparken	1.000.000			1.000.000			1.000.000
Bestemmingsreserve Uitvoering moties	685.000			685.000			685.000
Bestemmingsreserve Huisvesting	6.984.000			6.984.000			6.984.000
Bestemmingsreserve Leren en beleven	50.000			50.000			50.000
Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling	500.000			500.000			500.000
Bestemmingsreserve Realisatiestimulans woningbouw	476.000			476.000			476.000
Bestemmingsreserve Dorpsfonds	0	1.500.000		1.500.000			1.500.000
Totaal – Bestemmingsreserves	20.852.000	-1.404.000	1.513.000	20.961.000	-774.000	69.000	20.256.000
Beklemd bestemmingsreserves							
Bestemmingsreserve Duurzaamheid	2.074.000	-42.000	1.237.000	3.269.000	-126.000	375.000	3.518.000
Bestemmingsreserve Nieuwbouw sportcentrum Calluna	17.042.000	-520.000		16.522.000	-1.560.000		14.962.000
Bestemmingsreserve GVVP	3.322.000	-204.000		3.118.000	-612.000		2.506.000
Bestemmingsreserve Overig V&V	3.763.000	-257.000		3.506.000	-753.000		2.753.000
Bestemmingsreserve CO	2.909.000	-140.000		2.769.000	-604.000		2.165.000
Bestemmingsreserve Bouwen	221.000	-13.000		208.000	-39.000		169.000
Bestemmingsreserve Sport	55.000	-7.000		48.000	-9.000		39.000
Bestemmingsreserve HvG	1.275.000	-75.000		1.200.000	-225.000		975.000
Bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting	2.762.000		1.012.000	3.774.000	-921.000	3.036.000	5.889.000
Totaal – Beklemd Bestemmingsreserves	33.423.000	-1.258.000	2.249.000	34.414.000	-4.849.000	3.411.000	32.976.000
Reserves	71.970.000	-7.455.000	3.771.000	68.286.000	-6.221.000	3.480.000	65.545.000

Voorzieningen							
Voorziening egalisatie onderhoud							
Voorziening groot onderhoud wegen	110.000	-1.606.000	1.606.000	110.000	-4.818.000	4.818.000	110.000
Voorziening groot onderhoud verlichting	146.000	-154.000	9.000	1.000		27.000	28.000
Voorziening MOP Civiele kunstwerken	80.000	-52.000	41.000	69.000	-146.000	123.000	46.000
Voorziening MOP kunstwerken	45.000	-13.000	13.000	45.000	-39.000	39.000	45.000
Gemeentelijke Gebouwen	284.000	-243.000	299.000	340.000	-1.017.000	942.000	265.000
MJOP private accommodaties	461.000	-47.000	153.000	567.000	-476.000	459.000	550.000
Totaal – Voorziening Egalisatie onderhoud	1.126.000	-2.115.000	2.121.000	1.132.000	-6.496.000	6.408.000	1.044.000
Voorzieningen bekleemde middelen van derden							
Voorziening afvalstoffenheffing	589.000	-92.000		497.000	-344.000		153.000
Voorziening afkoop schoonmaken graven	526.000	-10.000	7.000	523.000	-30.000	21.000	514.000
Voorziening uitbreiding capaciteit begraafplaats	397.000		3.000	400.000		9.000	409.000
Voorziening toekomstig onderhoud terrein begraafplaats	389.000	-38.000	14.000	365.000	-114.000	42.000	293.000
Voorziening groot onderhoud Riolering	211.000	-8.000	17.000	220.000	-24.000	51.000	247.000
Voorziening egalisatie riolering	9.148.000	-204.000		8.944.000	-1.273.000		7.671.000
Voorziening boscompensatie	240.000			240.000			240.000
Totaal – Van derden verkr. middel. spec. besteding	11.500.000	-352.000	41.000	11.189.000	-1.785.000	123.000	9.527.000
Voorziening toekomstige verplichtingen, verliezen en risico's							
Voorziening pensioenverpl. wethouders	4.625.000	-237.000		4.388.000	-711.000		3.677.000
Voorziening WGA-lasten	598.000	-80.000		518.000	-240.000		278.000
Voorziening voormalig personeel	0			0			0
Voorziening WW	0			0			0

Voorziening verlofsparen	146.000			146.000			146.000
Voorziening RVU	42.000	-16.000		26.000	-24.000		2.000
Totaal – Voorziening toekomstige verplichtingen, verliezen en risico's	5.411.000	-333.000	0	5.078.000	-975.000	0	4.103.000
Voorziening BBV artikel 63 lid 8							
Voorziening dubieuze debiteuren	563.000		2.000	565.000		6.000	571.000
Voorziening dubieuze debiteuren SoZa	307.000		50.000	357.000		150.000	507.000
Totaal – Voorziening BBV artikel 63 lid 8	870.000	0	52.000	922.000	0	156.000	1.078.000
Voorzieningen	18.907.000	-2.800.000	2.214.000	18.321.000	-9.256.000	6.687.000	15.752.000
Totaal reserves en voorzieningen	90.877.000	-10.255.000	5.985.000	86.607.000	-15.477.000	10.167.000	81.297.000

